

A-politiek

Linda Polman

Op het hoogtepunt van de laatste grote hongersnood in Somalië, nu een jaar geleden, interviewde CNN een verontwaardigde woordvoerder van het World Food Programme (WFP) in Mogadishu: 'Al-Shabaab verbiedt hulp in al-Shabaabgebied, duizenden kinderen verhongeren,' zei hij. Vrijwel tegelijkertijd werd in al-Shabaabgebied een al-Shabaabwoordvoerder geïnterviewd door tv-station *al-Jazeera*: 'Voedselhulp richt onze boeren ten gronde. WFP mag komen als ze het graan bij Somalische boeren inkopen'.

Een fris geluid dat we op westerse tv-kanalen nooit hoorden. Gedurende de hele hongersnood heb ik slechts één BBC-journalist vanuit al-Shabaabgebied zien rapporteren en die kwam niet verder dan misprijzen over een al-Shabaabvlaggetje dat hij zag wapperen naast een al-Shabaabklinikje.

Dat vlaggetje als 'pr-stunt' viel in het niet bij de toeters, bellen en trompetten van het westerse hulpcircus dat neerstreek in Mogadishu: Pizza Hut en Kentucky Fried Chicken mochten op CNN luidkeels *free publicity* genereren met hun donaties aan WFP, Bono stelde zijn medeleven ten toon in de live-talkshow van Anderson Cooper vanuit een ontheemdenkamp in Mogadishu en verderop, in het vluchtelingenkamp Dadaab, landden twee Herculesen met aan boord Jill Biden, echtgenote van de Amerikaanse vice-president, een legertje tuitterende *aides* uit Washington, CNN- en CBS-camerateams, *Special Forces* en agenten van de Amerikaanse geheime dienst. In een konvooi van 29 Landrovers reed mevrouw Biden naar een van Dadaabs schaarse acaciabomen, waaronder haar gesprek met de van tevoren gescreende vluchteling Fatuma Adem gefilmd werd.

In werkelijkheid had Al-Shabaab voedselhulp niet verboden, zoals WFP beweerde; al-Shabaab had voedselhulp door WFP verboden. Bekeken vanuit al-Shabaabperspectief niet onbegrijpelijk. De bulk van alle voedselhulp bestaat uit graan van gesubsidieerde Amerikaanse boeren. De grootste donor aan WFP, met ruim een miljard dollar per jaar, is Amerika. De andere grote WFP-donoren, ieder jaarlijks garant voor vele tientallen miljoenen dollars, zijn Amerika's trouwste bondgenoten, de Europese Commissie, Groot-Brittannië, Canada en Nederland. Ten tijde van het verbod op WFP-hulp in al-Shabaabgebied had het clubje WFP-donoren al een Ethiopisch leger in gezelschap van Amerikaanse *Special Forces* op

al-Shabaab in Somalië afgestuurd, al-Shabaab gebombardeerd met *drones*, een leger van de Afrikaanse Unie getraind en uitgerust om al-Shabaabs grote vijand in Mogadishu aan de macht te brengen en te houden, die vijand van honderden miljoenen dollars hulpfondsen per jaar voorzien en 'Guantanamootje' gespeeld met al-Shabaabgevangenen in geheime CIA-gevangnissen in Mogadishu. WFP speelde de vermoorde onschuld toen het door al-Shabaab werd weggestuurd. Wij zijn humanitaire, neutraal en onafhankelijk, riep Josette Sheeran, hoofd van WFP. 'WFP isn't about politics, it's about saving lives!'

John Block, Ronald Reagans minister van Landbouw, zei: 'In de komende twintig jaar kan voedselhulp ons machtigste wapen zijn'. Het was 1982. Amerika deelde zijn graanoverschotten strategisch uit aan bondgenoten in de strijd tegen het communisme. Nu, dertig jaar later, wordt het Amerikaanse graan bezorgd bij bondgenoten in de strijd tegen het terrorisme. Contemporaine *hunger hotspots*, zoals die bondgenoten op de site van WFP genoemd worden, zijn Somalië, Jemen, Zuid-Sudan en Afghanistan.

Dit jaar kwam daar Mali bij. In het machtsvacuüm na een militaire coup in de hoofdstad grepen islamitische groepen in het noorden van het land hun kansen en scheidten zich af.

De WFP-donoren bezinnen zich op maatregelen. Amerika staat te trappelen om er *drones*, AU-legers, *Special Forces* en WFP op af te sturen. Op zijn site probeert WFP ook in Mali de mythe van de eigen onafhankelijkheid en neutraliteit overeind te houden, krampachtig: volgens WFP zijn niet islamisten of WFP-donoren Mali's grootste bedreiging, maar sprinkhanen. In rebellengebied. Als die in oktober beginnen te eten geraken 3,6 miljoen mensen in hongersnood.

Ik voorspel dat we binnenkort een WFP-woordvoerder op CNN zien die, geflankeerd door Bono en Kentucky Fried Chicken, ons vertelt dat de Malinese versie van al-Shabaab voedselhulp verbiedt en kinderen laat sterven en dat WFP niet 'about politics' is. Het zal zijn wat George Orwell ooit omschreef als 'politieke taal': 'Designed to make lies sound truthful and murder respectable, and to give an appearance of solidity to pure wind'.